

ÚČTOVANIE

zákony a predpisy

zákon o účtovníctve s komentárom

účtovná jednotka • náklady

postupy účtovania s komentárom

účtovná závierka • výnosy

majetok a záväzky • príjmy

Znenie s komentárom po ostatných novelách

Účtovanie – zákony a predpisy

Vážení čitatelia!

Ak účtovná jednotka postupuje podľa zákona, je účtovníctvo považované za správne, úplné, preukázateľné, zrozumiteľné, prehľadné a zaručujúce trvalosť účtovných záznamov. **Účtovné jednotky sú povinné pri vedení účtovníctva dodržiavať obecné uznávané účtovné princípy a zásady.** Základná problematika účtovníctva je upravená zákonom č. 431/2002 Z. z., Opatrením MF SR č. MF/27076/2007-74 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva a Opatrením MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.

V rukách držite publikáciu **určenú najmä účtovníkom, ale i podnikateľom, ekonómom, daňovým poradcom a audítorom.** Snažili sme sa zhrnúť všetky potrebné informácie pre účtovnú prax.

Účtovníci pri svojej práci určite ocenia i publikáciu **Daňové a nedaňové výdavky, Účtovné súvzťažnosti a Kontrolu podnikania bez chýb, pokút a penále,** v ktorej je rozobraná kontrola daňová, mzdová i povinnosti zamestnávateľa. Okrem tejto publikácie sme vydali pre mzdových účtovníkov a personalistov **Pracovno-právny slovník,** ktorý obsahuje viac ako 2 000 odborných výrazov. Odborná tematická publikácia **Podnikáme ekonomicky a bezpečne** prichádza s problematikou BOZP, **ochranou osobných údajov** a novelou zákona o odpadoch.

Využívate pri svojej práci auto? Ak áno, potom je dobre poznať aktuálne znenie **zákona o cestnej premávke a prevádzke vozidiel v cestnej premávke,** ktoré nájdete v publikáciách v praktickom formáte A6 z edície **Zákony do vrecka.**

Veríme, že sa táto publikácia stane pomocníkom pri Vašej práci!

za kolektív redakcie
Oľga Bulková

Obsah

- 1. Zákon č. 431/2002 Z. z.
o účtovníctve s komentárom 2**
Ing. Ivana Hudcová
Príloha
Zoznam preberaných právne
záväzných aktov Európskej únie 218
- 2. Postupy účtovania v JÚ**
Opatrenie Ministerstva financií SR
č. MF/27076/2007-74 220
Príloha č. 1
Účtovná závierka 244
- 3. Postupy účtovania v PÚ
s komentárom**
Ing. Ľudmila Novotná
Opatrenie Ministerstva financií SR
č. 23054/2002-92 248
Príloha č. 1
Rámcová účtovná osnova
pre podnikateľov 457
Príloha č. 2
Zoznam preberaných právne
záväzných aktov Európskej únie 465
- 4. Zákon č. 283/2002 Z. z.
o cestovných náhradách 466**
- 5. Zákon č. 152/1994 Z. z.
o sociálnom фонде 491**
- 6. Slovník odborných pojmov 495**

Zákon o účtovníctve

s komentárom

Ing. Ivana Hudecová

PREHLAD

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve

PRVÁ ČASŤ	ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.....§	1-8..... 3
DRUHÁ ČASŤ	ÚČTOVNÉ SÚSTAVY, ÚČTOVNÉ DOKLADY, ÚČTOVNÉ ZÁPISY A ÚČTOVNÉ KNIHY.....§	9-16..... 49
TRETIA ČASŤ	ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA.....§	17-22b.... 85
ŠTVRTÁ ČASŤ	REGISTER.....§	23-23d... 123
PIATA ČASŤ	SPÔSOBY OCEŇOVANIA.....§	24-28.... 134
ŠIESTA ČASŤ	INVENTARIZÁCIA.....§	29-30.... 179
SIEDMA ČASŤ	ÚČTOVNÁ DOKUMENTÁCIA.....§	31-37.... 195
ÔSMA ČASŤ	OSOBITNÉ USTANOVENIA NA ÚČELY PRECHODU ZO SLOVENSKEJ MENY NA EURO.....§	37a-37d.. 204
DEVIATA ČASŤ	ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA.....§	38-41.... 208
PRÍLOHA	ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE.....	218

o účtovníctve

v znení

zákona č. 562/2003 Z. z., zákona č. 561/2004 Z. z., zákona č. 518/2005 Z. z., zákona č. 688/2006 Z. z., zákona č. 198/2007 Z. z., zákona č. 540/2007 Z. z., zákona č. 621/2007 Z. z., zákona č. 378/2008 Z. z., zákona č. 465/2008 Z. z., zákona č. 567/2008 Z. z., zákona č. 61/2009 Z. z., zákona č. 492/2009 Z. z., zákona č. 504/2009 Z. z., zákona č. 486/2010 Z. z., zákona č. 547/2011 Z. z., zákona č. 440/2012 Z. z., zákona č. 352/2013 Z. z., zákona č. 463/2013 Z. z., zákona č. 333/2014 Z. z., zákona č. 130/2015 Z. z., zákona č. 423/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 264/2017 Z. z. a zákona č. 275/2017 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

- (1) Tento zákon upravuje
- rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva
 - právnických osôb,¹⁾ ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky,
 - zahraničných osôb,²⁾ ak na území Slovenskej republiky podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa osobitných predpisov,³⁾
 - fyzických osôb, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa osobitného predpisu⁴⁾ s výnimkou fyzických osôb, ktoré vedú daňovú evidenciu podľa osobitného predpisu,^{4a)}
 - rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky,
 - register účtovných závierok (ďalej len „register“).
- (2) Osoby podľa odseku 1 písm. a) sa považujú za účtovnú jednotku.

Komentár k § 1

Zákon o účtovníctve upravuje

- vedenie účtovníctva pre právnické osoby, zahraničné osoby a fyzické osoby,
- účtovnú závierku,
- register účtovných závierok.

1. Účtovné jednotky

Zákon o účtovníctve upravuje rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva pre právnické osoby, ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky, pre zahraničné osoby, ak podnikajú na území SR a za určitých podmienok aj pre fyzické osoby podnikateľov. Uvedené osoby (právnické osoby, zahraničné osoby, fyzické osoby) pre účely zákona o účtovníctve sa považujú za účtovnú jednotku (§ 1 ods. 2 zákona o účtovníctve).

1.1 Právnické osoby

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje na právnické osoby, ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky. Zákon o účtovníctve právnické osoby nedefinuje, ale odvoláva sa na ustanovenie § 18 Občianskeho zákonníka, v ktorom je právnická osoba vymedzená. Podľa tohto ustanovenia právnickú osobu možno vymedziť ako organizáciu osôb (fyzických alebo právnických) alebo majetku vytvorenú za určitým účelom, ktorej právo priznáva právnu subjektivitu. Právnickou osobou môže byť len subjekt, ktorý spĺňa zákonom predpísané podmienky na to, aby právnická osoba mohla vzniknúť. Právnická osoba predovšetkým musí byť zriadená, resp. založená, písomnou zmluvou alebo zakladacou listinou a musí vzniknúť, a to tým, že bude za-

písaná do obchodného alebo iného zákonom určeného registra (zákon rozlišuje zriadenie právnickej osoby od jej vzniku).

Podľa § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

Združenia fyzických alebo právnických osôb

Združenie fyzických alebo právnických osôb sa označuje ako korporácia (obchodné združenie tvoriace samostatný právnický subjekt), pričom môže ísť o korporáciu súkromnoprávnu alebo verejnoprávnu. Korporáciami sú občianske združenia a politické strany, ale aj obchodné spoločnosti či družstvá vytvárané podľa ustanovení Obchodného zákonníka, pričom povahu korporácie majú aj v prípade, že majú len jedného člena (jednoosobová spoločnosť s ručením obmedzeným).

Združením fyzických alebo právnických osôb, ktoré majú právnu subjektivitu, **sú obchodné spoločnosti** (verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť) a **družstvá**.

Medzi právnické osoby korporatívneho typu patria aj **občianske združenia, spolky a odborové organizácie**, ak vznikli spôsobom ustanoveným v zákone č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. **Politické strany a politické hnutia** ako právnické osoby môžu vzniknúť za podmienok ustanovených v zákone č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov. Právnickými osobami sú tiež **cirkvi a náboženské spoločnosti** fungujúce v súlade so zákonom č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkvi a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov. Do tejto skupiny právnických osôb možno zaradiť aj **samosprávne komory** (napr. Slovenská advokátska komora), ktoré majú skôr povahu osôb verejného práva. Korporáciami sú takisto aj **záujmové združenia právnických osôb** založené podľa § 20f a nasl. Občianskeho zákonníka.

Právnickou osobou nie je podnik a ani organizačná zložka podniku (odštepny závod).

Účelové združenia majetku

Za účelové združenia (súbory) majetku sa považujú právnické osoby, ktorých základom nie je osobná zložka, ale vecná zložka (majetok). **Účelovými združeniami majetku sú najmä nadácie** (zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov), **ústavy a fondy**, ktoré sa vytvárajú na báze združenia majetku. Pre ne je charakteristické, že majú tiež osobný základ (fyzické osoby, ktoré zabezpečujú ich činnosť nemajú postavenie členov alebo spoločníkov, ale postavenie zamestnancov).

Právnickou osobou môže byť aj **štátny fond**, ktorý sa zriaďuje na základe zákona na financovanie osobitne určených úloh. Okrem štátnych fondov môžu byť zákonom zriadené verejnoprávne fondy, ako sú napr. **umelecké fondy** (Literárny fond, Hudobný fond, Fond výtvarných umení), **Fond ochrany vkladov** (zákon č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov), **súkromné fondy**, ktorými sú napr. **neinvestičné fondy** zriaďované na základe zákona č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. Medzi fondy zriaďované zákonom parí napr. **Fond národného majetku a Pozemkový fond. Jednotky územnej samosprávy**

Medzi jednotky územnej samosprávy patrí napr. **obec** (zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov) a **vyšší územný celok** (zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov – zákon o samosprávnych krajoch).

Iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon

Z iných subjektov sa za právnické osoby považujú štátne podniky, štátne peňažné ústavy, rozpočtové a príspevkové organizácie zriaďované ústrednými orgánmi štátnej správy, burzy, obecné podniky zriaďované obcami, právnické osoby zriaďované zákonom napr. Slovenská televízia, Slovenský rozhlas, Spoločenstvo vlastníkov bytov, Sociálna poisťovňa, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby atď.

Podľa § 3 zák. č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach pozemkové spoločenstvo

je právnická osoba podľa § 18 ods. 2 písm. d) Občianskeho zákonníka (iné subjekty).

Vedenie účtovníctva v pozemkových spoločnostiach s právnou subjektivitou

Do 31. 12. 2007 pozemkové spoločnosti viedli účtovníctvo ako nepodnikateľské účtovné jednotky, buď

- a) jednoduché účtovníctvo pre neziskové organizácie,
- b) podvojnú účtovníctvo pre neziskové organizácie.

Od roku 2008 museli viesť jednoduché alebo podvojnú účtovníctvo ustanovené pre podnikateľské subjekty.

Zákonom č. 378/2008 Z. z. bol zmenený a doplnený s účinnosťou od 1. 12. 2008 zákon o účtovníctve (§ 9 ods. 2 písm. e) tak, že pozemkové spoločnosti s právnou subjektivitou, ak ich príjmy nedosiahli v predchádzajúcom účtovnom období 99 581,76 €, od 1. 3. 2009 sumu 200 000 € (zvýšenie sumy sa ustanovilo zákonom č. 61/2009 Z. z.), mohli účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva. Jednoduché účtovníctvo museli viesť podľa Opatrenia MF SR č. MF/27076/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek účtovnej závierky pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov v znení neskorších predpisov.

Uvedená zmena bola ustanovená aj do § 1 písm. c) Opatrenia MF SR č. MF/24101/2008-74 (FS 13/2007), ktorým došlo k zmene postupov účtovania v jednoduchom účtovníctve pre podnikateľov od 1. 12. 2008. Podľa prechodného ustanovenia § 39e zákona o účtovníctve sa ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom od 1. decembra 2008 použilo už pri zostavovaní účtovnej uzávierky za účtovné obdobie roka 2008.

Ak sa pozemkové spoločstvo dobrovoľne rozhodlo účtovať v sústave podvojného účtovníctva pre podnikateľov (Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 v znení neskorších pred-

pisov), mohlo v tejto sústave účtovať už v roku 2008.

Od 1. 1. 2012 musí pozemkové spoločnosti viesť podvojnú účtovníctvo pre podnikateľov bez ohľadu na sumu dosiahnutých príjmov.

Na základe zákona č. 547/2011 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon o účtovníctve, od 1. 1. 2012 zanikla možnosť, aby pozemkové spoločnosti viedli jednoduché účtovníctvo. K úprave sa pristúpilo preto, že ide o jediný typ právnickej osoby – podnikateľov, ktoré doposiaľ viedli jednoduché účtovníctvo. V súlade s § 39i ods. 1 zákona o účtovníctve pozemkové spoločnosti, ktoré viedli jednoduché účtovníctvo, malo otvoriť účtovné knihy v sústave podvojného účtovníctva k 1. januáru 2012, ak má účtovné obdobie kalendárny rok alebo prvým dňom účtovného obdobia, ktoré začína po 1. januári 2012, ak má účtovné obdobie hospodársky rok.

Podvojnú účtovníctvo musí pozemkové spoločnosti viesť podľa Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

1.2 Zahraničné osoby

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje aj na zahraničné osoby, ak na území Slovenskej republiky podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa osobitných predpisov. Pri definícii zahraničnej osoby sa zákon o účtovníctve odvoláva na § 21 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia **zahraničnou osobou sa rozumie fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územia Slovenskej republiky**. Zahraničné osoby sú ohľadom možnosti podnikat' na území Slovenskej republiky postavené na roveň slovenským osobám. **Podnikaním zahraničnej osoby** na území Slovenskej republiky sa rozumie podnikanie tejto osoby, **ak má podnik alebo jeho organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky**. **Oprávnenie zahraničnej osoby podnikat' na území Slovenskej republiky vzniká ku dňu zápisu podniku tejto osoby alebo jeho organizač-**

nej zložky **do obchodného registra** v rozsahu predmetu podnikania zapísanom v obchodnom registri. Návrh na zápis podáva zahraničná osoba.

Organizačná zložka zahraničnej osoby, aj keď sa zapisuje do obchodného registra, nemá právnu subjektivitu, ale to neznamená, že sa zákon o účtovníctve na ňu nevzťahuje. Táto organizačná zložka **musí viesť podvojné účtovníctvo** v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom o účtovníctve.

Výnimku z uvedeného všeobecného pravidla (povinnosť zápisu do obchodného registra) tvoria fyzické osoby s bydliskom v niektorom z členských štátov Európskej únie alebo v inom členskom štáte Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, ktoré podnikajú na území Slovenskej republiky. Tieto fyzické osoby nemajú povinnosť zápisu do obchodného registra a pozerá sa na ne, ako na podnikateľov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Toto ustanovenie § 21 ods. 6 nadobudlo účinnosť od 1. 5. 2004, tj. od platnosti zmluvy o pristúpení SR k Európskym spoločenstvám.

1.3 Fyzické osoby podnikatelia

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje aj na **fyzické osoby**, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, **ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov** na účely zistenia základu dane z príjmov podľa osobitného predpisu (zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov). To znamená, že ak fyzické osoby podnikatelia budú v peňažnom denníku účtovať o skutočných výdavkoch, ktoré vynaložili na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov, považujú sa za účtovné jednotky a v plnom rozsahu sa na ne vzťahuje zákon o účtovníctve.

1.3.1 Fyzické osoby podnikatelia, na ktoré sa zákon o účtovníctve nevzťahuje okrem § 10 ods. 1 písm. a) až d) – náležitosti účtovných dokladov

Fyzická osoba podnikateľ, ktorý si uplatňuje výdavky percentom z príjmov

U fyzickej osoby platí výnimka, že ak daňovník, **ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty, alebo daňovník, ktorý je**

platiteľom dane z pridanej hodnoty len časť zdaňovacieho obdobia a **neuplatní preukázateľné daňové výdavky**, môže uplatniť **výdavky vo výške 60 % z úhrnu príjmov** uvedených v § 6 odsekoch 1 a 2 (príjmy z podnikania a príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti) najviac do výšky 20 000 eur. Ak daňovník s príjmami podľa § 6 odseku 4 (príjmy z použitia diela a použitia umeleckého výkonu), ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty alebo je platiteľom dane z pridanej hodnoty len časť zdaňovacieho obdobia a neuplatní preukázateľné daňové výdavky, môže uplatniť výdavky vo výške 60 % z týchto príjmov, najviac do výšky 20 000 eur.

Ak daňovník uplatní výdavky uvedeným spôsobom, v sumách výdavkov sú zahrnuté všetky daňové výdavky daňovníka okrem zaplateného poistného a príspevkov, ktoré je daňovník povinný platiť v súvislosti s dosahovaním príjmov z podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti, ak toto poistné a príspevky neboli zahrnuté do základu dane v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach; toto poistné a príspevky si môže daňovník uplatniť vo výdavkoch v preukázanej výške.

Daňovník počas uplatňovania výdavkov percentom z príjmov je povinný viesť evidenciu podľa § 6 ods. 11 písm. a) a d), t.j. evidenciu o

- príjmoch v časovom slede v členení potrebnom na zistenie základu dane (čiastkového základu dane) vrátane prijatých dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov (odv. 33),
- zásobách a pohľadávkach.

Túto **evidenciu je daňovník povinný uchovávať po dobu, v ktorej zanikne právo daň vyrubiť** alebo dodatočne vyrubiť podľa osobitného predpisu (§ 69 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 331/2011 Z. z.

Odvolačka 33: § 10 ods. 1 písm. a) až d) zákona č. 431/2002 Z. z. v znení zákona č. 198/2007 Z. z. (náležitosti účtovných dokladov).

§ 10 ods. 1 zákona o účtovníctve

Účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať

- a) **slovné a číselné označenie účtovného dokladu,**
- b) **obsah účtovného prípadu a označenie jeho účastníkov,**
- c) **peňažnú sumu alebo údaj o cene za mer-nú jednotku a vyjadrenie množstva,**
- d) **dátum vyhotovenia účtovného dokladu,**
- e) **dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s dátumom vyhotovenia,**
- f) **podpisový záznam osoby (§ 32 ods. 3) zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a podpisový záznam osoby zodpo-vednej za jeho zaúčtovanie,**
- g) **označenie účtov, na ktorých sa účtovný prí- pad zaúčtuje v účtovných jednotkách účtu- júcich v sústave podvojného účtovníctva, ak to nevyplýva z programového vybavenia.**

Pre účely daňové sa použijú len ustanove- nia pod písm. a) až d).

**Fyzická osoba podnikateľ,
ktorý vedie daňovú evidenciu**

Zákon o účtovníctve, okrem ustanovenia o náležitostiach účtovných dokladov, sa ne- vzťahuje ani na daňovníka, ktorý uplatňuje pri príjmoch uvedených v § 6 v odsekoch 1 až 4 (príjmy z podnikania, príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti, príjmy z prenájmu, príjmy z použitia diela a použitia umeleckého výkonu) preukázateľne vynaložené daňové výdavky. Ta- kýto daňovník môže viesť počas celého zdaňo- vacieho obdobia **daňovú evidenciu o**

- a) **príjmoch v časovom slede v členení potreb- nom na zistenie základu dane (čiastkového základu dane) vrátane prijatých dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov podľa zákona o účtovníctve [(§ 10 ods. 1 písm. a) až d)],**
- b) **daňových výdavkoch v časovom slede v členení potrebnom na zistenie základu dane (čiastkového základu dane) vrátane vydaných dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov podľa zákona o účtov- níctve [(§ 10 ods. 1 písm. a) až d)],**
- c) **hmotnom majetku a nehmotnom majetku zaradenom do obchodného majetku [(§ 2 písm. m)],**
- d) **zásobách a pohľadávkach,**
- e) **záväzkoch.**

Ak daňovník v podanom daňovom priznaní

za príslušné zdaňovacie obdobie **uplatnil pre- ukázateľné daňové výdavky, nemôže ich** po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za toto zdaňovacie obdobie **zmeniť na výdavky uplatňované percentom z príjmov** (§ 6 ods. 10 zákona o dani z príjmov). Ak daňovník v poda- nom daňovom priznaní za príslušné zdaňovacie obdobie uplatnil výdavky percentom z príjmov, nemôže ich po uplynutí lehoty na podanie da- ňového priznania za toto zdaňovacie obdobie **zmeniť na preukázateľné daňové výdavky.**

Evidenciu vedenú podľa § 6 ods. 11 zákona o dani z príjmov, je daňovník povinný ucho- vávať po dobu, v ktorej zanikne právo daň vyrubiť alebo dodatočne vyrubiť podľa osobit- ného predpisu [§ 69 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok)].

Definície príjmov

■ **Príjmy z podnikania**

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, príjmami z podnikania sú

- a) **príjmy z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva (odv. 24),**
- b) **príjmy zo živnosti (odv. 25),**
- c) **príjmy z podnikania vykonávaného podľa osobitných predpisov (odv. 26) neuvedené v písmenách a) a b),**
- d) **príjmy spoločníkov verejnej obchodnej spo- ločnosti a komplementárov komanditnej spoločnosti podľa odsekov 7 a 8.**

Odvolyčky:

- 24) Napríklad § 12a zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení z. č. 219/1991 Zb.,
- 25) zákon č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov (živnostenský zákon)
- 26) napríklad zákon č. 95/2002 Z. z. o pois- ťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 430/2003 Z. z., zákon Slovenskej národnej rady č. 10/1992 Zb. o súkromných veterinárnych lekároch a o Komore veterinárnych lekárov Sloven- skej republiky v znení zákona č. 337/1998 Z. z., zákon č. 466/2002 Z. z. o audítoroch a Slovenskej komore audítorov, zákon Slovenskej národnej rady č. 78/1992 Zb.

o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

■ **Príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti**

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, príjmami z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ak nepatria do príjmov uvedených v § 5 (príjmy zo závislej činnosti), sú príjmy:

- a) z vytvorenia diela a z podania umeleckého výkonu (odv. 27), pri ktorých daňovník uplatnil postup podľa § 43 ods. 14 ZDP a z vydávania, rozmnožovania a rozširovania literárnych diel a iných diel na vlastné náklady a z vytvorenia alebo zhotovenia iného predmetu duševného vlastníctva a z použitia iného predmetu duševného vlastníctva alebo z postúpenia práv k predmetu duševného vlastníctva,
- b) z činností, (odv. 28) ktoré nie sú živnosťou ani podnikaním,
- c) znalcov a tlmočníkov za činnosť podľa osobitného predpisu, (odv. 29)
- d) z činností sprostredkovateľov podľa osobitných predpisov, ktoré nie sú živnosťou (odv.29a).

Odvodávky:

- 27) Napríklad zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení zákona č. 125/2016 Z. z.
- 28) napríklad zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, § 20 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- 29) zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a predkladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- 29a) napríklad zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení v znení zákona č. 747/2004 Z. z., zákon č. 5/2004 Z. z. o službách v zamestnanosti v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov, zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papie-

roch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov, zákon č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Príjmom z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti je aj

- a) príjem z akéhokoľvek nakladania s obchodným majetkom daňovníka,
- b) úroky z peňažných prostriedkov na bežných účtoch, ktoré sa používajú v súvislosti s dosahovaním príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti,
- c) príjem z predaja podniku alebo jeho časti (§ 17a) na základe zmluvy o predaji podniku (odv. 30)
- d) výška odpustenej dlhu alebo jeho časti u dlžníka, ktorá súvisí a je dôsledkom nakladania s jeho obchodným majetkom.

Odvodávka

30) § 476 až 488 Obchodného zákonníka.

■ **Príjmy z prenájmu** (§ 6 ods. 3 ZDP)

Príjmami z prenájmu, ak nejde o príjmy uvedené v § 6 ods. 1 a v § 5 zákona o dani z príjmov, sú príjmy z prenájmu nehnuteľností vrátane príjmov z prenájmu hnutelných vecí, ktoré sa prenajímajú ako príslušenstvo nehnuteľnosti.

■ **Príjmy z použitia diela a použitia umeleckého výkonu** (§ 6 ods. 4 ZDP)

Príjmami z použitia diela a použitia umeleckého výkonu (odv. 27) sú príjmy za udelenie súhlasu na použitie diela a súhlasu na použitie umeleckého výkonu, ak nepatria do príjmov uvedených v § 6 ods. 2 písm. a) ZDP, pri ktorých daňovník uplatňoval postup podľa § 43 ods. 14 ZDP.

Odvodávka

27) Napríklad zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení zákona č. 125/2016 Z. z.

■ **Daňovník, ktorý poberá príjmy z prenájmu a príjmy z použitia diela a použitia umeleckého výkonu a vedenie účtovníctva** (§ 6 ods. 13 ZDP)

Ak sa daňovník, ktorý má príjmy z prenájmu a príjmy z použitia diela a použitia umeleckého výkonu, **rozhodne účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva alebo podvojného úč-**

tovníctva, aj keď táto povinnosť daňovníkovi nevyplyva z osobitných predpisov, ktorým je zákon o účtovníctve, je povinný týmto spôsobom postupovať počas celého zdaňovacieho obdobia.

2. Účtovná závierka

Zákon o účtovníctve upravuje aj rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky účtovných jednotiek.

Účtovná jednotka je povinná v súlade s uvedeným účtovníctvom zostavovať za účtovnú jednotku individuálnu účtovnú závierku § 17 (riadna alebo mimoriadna účtovná závierka) a 18 (priebežná účtovná závierka) alebo zostavovať individuálnu účtovnú závierku podľa § 17a (účtovná závierka zostavená podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva). V prípadoch podľa § 22 a 22a zostavuje účtovnú závierku za skupinu účtovných jednotiek, bez ohľadu na ich sídlo (konsolidovanú celok), ako konsolidovanú účtovnú závierku. Do skupiny účtovných jednotiek patrí materská účtovná jednotka a všetky jej dcérske účtovné jednotky.

Účtovná jednotka teda zostavuje:

- riadnu účtovnú závierku,
- mimoriadnu účtovnú závierku,
- priebežnú účtovnú závierku, ak tak ustanovuje osobitný predpis,
- účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov,
- konsolidovanú účtovnú závierku.

Účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Zostavenie účtovnej závierky je jednou z podmienok úplnosti účtovníctva.

3. Register účtovných závierok

Zákom č. 547/2011 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon o účtovníctve, sa s účinnosťou od 1. 1. 2012 **predmet úpravy** zákona o účtovníctve **rozšíril o register účtovných závierok** (§ 23, 23a, 23b, 23c a 23d), ako centrálného miesta ukladania účtovných závierok. Register je informačným systémom verejnej správy, správcom ktorého je Ministerstvo financií SR.

Prevádzkovateľom registra je rozpočtová organizácia Ministerstva financií SR DataCentrum (ďalej len „prevádzkovateľ registra“). Do novely zákona o účtovníctve zákonom č. 333/2014 Z. z., t.j. do 31. 12. 2014 sa prevádzkovateľ registra nazýval „správca registra“.

Do registra účtovných závierok sa ukladajú všetky **účtovné závierky (okrem priebežnej, ktorá ostáva u správcu dane)**, ktoré sa zostavujú podľa zákona o účtovníctve, **správy audítorov k účtovným závierkam**, ak účtovná jednotka má podľa § 19 povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom a **výročné správy účtovných jednotiek**, ktoré účtovná jednotka vyhotovuje v súlade s § 20 zákona o účtovníctve, alebo v súlade s osobitným predpisom. Do registra sa ukladajú aj súhrnné účtovné závierky verejnej správy, ročné finančné správy podľa osobitného predpisu, výkazy vybraných údajov z účtovných závierok podľa § 17a a 22 a **oznámenia o dátume schválenia účtovnej závierky**.

Register má verejnú a neverejnú časť. Vo verejnej časti sa ukladajú dokumenty účtovných jednotiek, ktorým povinnosť zverejnenia vyplýva z osobitných predpisov. Napríklad niektoré obchodné spoločnosti majú povinnosť podľa § 40 Obchodného zákonníka ukladať účtovnú závierku a výročnú správu v **zbierke listín obchodného registra a uložené dokumenty sú pre každého verejne prístupné**, tzn., že ich účtovné závierky majú byť verejne prístupné a preto budú zaradené vo verejnej časti registra. **Fyzickým osobám** – podnikateľom, ak sú účtovnou jednotkou podľa zákona o účtovníctve, neukladá žiadny predpis povinnosť zverejňovať účtovnú závierku, a preto ich účtovné závierky budú v **neverejnej časti a budú dostupné len oprávneným osobám**.

Registru účtovných závierok sa venujeme v komentári k § 23 až 23d zákona o účtovníctve.

§ 40 Obchodného zákonníka

(1) Akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, spoločnosť s ručením obmedzeným, družstvo a štátny podnik sú povinné predložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku na schválenie príslušnému orgánu tak, aby ju tento

orgán schválil do 12 mesiacov odo dňa, ku ktorému sa riadna individuálna účtovná závierka a mimoriadna individuálna účtovná závierka zotavuje. Iná zapísaná osoba má tieto povinnosti, len ak jej to ukladá osobitný predpis.

(2) Osoba podľa odseku 1 je povinná uložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku **do zbierky listín** do deviatich mesiacov odo dňa jej zostavenia; to neplatí, ak sa do zbierky listín ukladá podľa osobitného predpisu.

(3) Ak osobitný zákon zapísanej osobe ukladá povinnosť overiť účtovnú závierku audítorom, ukladá sa do zbierky listín účtovná závierka overená audítorom spolu s audítorskou správou, menom, bydliskom fyzickej osoby alebo obchodným menom, sídlom a identifikačným číslom právnickej osoby a s evidenčným číslom zápisu overujúceho audítora v zozname audítorov. Ak sa do zbierky listín ukladá neoverená účtovná závierka, postupuje účtovná jednotka podľa osobitného predpisu. Ak je audítorom právnická osoba, uvádza sa aj meno a bydlisko fyzických osôb, ktoré za audítora vykonali audit. Ak osobitný zákon zapísanej osobe ukladá povinnosť vyhotoviť výročnú správu a táto výročná správa obsahuje účtovnú závierku overenú audítorom, účtovná závierka môže byť uložená ako súčasť výročnej správy.

(4) Povinnosť podľa odsekov 1 až 3 sa považuje za splnenú uložením účtovnej závierky v registri účtovných závierok podľa osobitného zákona.

§ 2

Všeobecné ustanovenia

(1) Účtovná jednotka účtuje v sústave podvojného účtovníctva alebo v sústave jednoduchého účtovníctva (§ 9).

(2) Predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o

- a) stave a pohybe majetku,
- b) stave a pohybe záväzkov,
- c) rozdiel majetku a záväzkov,
- d) výnosoch,
- e) nákladoch,
- f) príjmoch,
- g) výdavkoch,
- h) výsledku hospodárenia účtovnej jednotky, (ďalej len „účtovné prípady“).

(3) Predmetom účtovníctva je aj vykazovanie skutočností o účtovných prípadoch podľa odseku 2 v účtovnej závierke, pričom predmetom vykazovania v účtovnej závierke sú aj iné aktíva a iné pasíva.

(4) Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) majetkom sú tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vykazujú sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch,
- b) záväzkom existujúca povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dá sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vykazuje sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch,
- c) výnosom zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť,
- d) ekonomickým úžitkom možnosť priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov a ekvivalentov peňažných prostriedkov,
- e) nákladom zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť,
- f) príjmom prírastok peňažných prostriedkov alebo prírastok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky,
- g) výdavkom úbytok peňažných prostriedkov alebo úbytok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky,
- h) výsledkom hospodárenia ocenený výsledný efekt činnosti účtovnej jednotky dosiahnutý v účtovnom období,
- i) aktívami ekonomické prostriedky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, od ktorých sa očakáva, že v budúcnosti povedú k zvýšeniu ekonomických úžitkov; aktíva tvoria majetok a iné aktíva,
- j) iným aktívom časť aktív účtovnej jednotky, ktoré nespĺňajú podmienky na ich zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktoré sa vykazujú v účtovnej závierke v poznámkach,
- k) pasívami zdroje majetku, ktoré predstavujú celkovú sumu záväzkov účtovnej jednotky

vrátane iných pasív a rozdielu majetku a záväzkov,

- l) iným pasívom povinnosť účtovnej jednotky, ktorá nespĺňa podmienky na jej zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktorá sa vykazuje v účtovnej závierke v poznámkach,
- m) podielovou účasťou aspoň dvadsaťpercentný podiel na základnom imaní v inej účtovnej jednotke, ktorý je držaný, aby tvoril trvalé prepojenie s touto inou účtovnou jednotkou na účel, aby toto prepojenie prispelo k činnosti účtovnej jednotky.

(5) Na účely tohto zákona sa obchodná spoločnosť, družstvo, fyzická osoba podľa § 1 ods. 1 písm. a) tretieho bodu účtujúca v sústave podvojného účtovníctva, fyzická osoba podľa osobitného predpisu^{4b)} a pozemkové spoločenstvo,^{4c)} triedia do veľkostných skupín takto:

- a) mikro účtovná jednotka,
- b) malá účtovná jednotka alebo
- c) veľká účtovná jednotka.

(6) Do veľkostnej skupiny mikro účtovnej jednotky sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur,
- b) čistý obrat nepresiahol 700 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať.

(7) Do veľkostnej skupiny malej účtovnej jednotky sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku presiahla sumu 350 000 eur, ale nepresiahla sumu 4 000 000 eur,
- b) čistý obrat presiahol sumu 700 000 eur, ale nepresiahol sumu 8 000 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 10 a nepresiahol 50.

(8) Do veľkostnej skupiny veľkej účtovnej jednotky sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku presiahla 4 000 000 eur,
- b) čistý obrat presiahol 8 000 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 50.

(9) Celkovou sumou majetku podľa odsekov

6 až 8 sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení upravenom o položky podľa § 26 ods. 3.

(10) Účtovné jednotky podľa odseku 5 sa zatriedia do veľkostnej skupiny na základe splnenia podmienok podľa odsekov 6 až 8 k prvému dňu účtovného obdobia, pričom sa posudzuje splnenie podmienok za dve po sebe bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia. Účtovná jednotka je povinná zmeniť zatriedenie do inej veľkostnej skupiny od nasledujúceho účtovného obdobia po tých dvoch bezprostredne po sebe idúcich účtovných obdobiach, v ktorých presiahne alebo prestane spĺňať podmienky podľa odsekov 6 až 8, ak odseky 11 a 12 neustanovujú inak. Pri posudzovaní podmienok podľa odsekov 6 až 8 sa pri zmene účtovného obdobia neposudzujú podmienky za kratšie účtovné obdobie podľa § 3 ods. 5. Účtovná jednotka, ktorá nespĺňa podmienky zatriedenia do veľkostných skupín podľa odsekov 5 až 8, sa zatriedi ako malá účtovná jednotka. Účtovná jednotka nemení svoje zatriedenie do veľkostnej skupiny po vstupe do likvidácie alebo po vyhlásení konkurzu.

(11) Novovzniknutá účtovná jednotka sa zatriedi do veľkostnej skupiny na základe vlastného rozhodnutia a zostáva v tejto veľkostnej skupine aj v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období, pričom nepostupuje podľa odseku 12. **Ak pri zrušení bez likvidácie účtovná jednotka, ktorá sa stane právny nástupcom^{7c)} zanikajúcej právnickej osoby (ďalej len „nástupnícka účtovná jednotka“), nie je novovzniknutou účtovnou jednotkou, je povinná k rozhodnutiu dňu opätovne prehodnotiť svoje zatriedenie do veľkostných skupín a zohľadniť veľkosť majetku a priemerný prepočítaný počet zamestnancov, ktoré prevzala od zanikajúcej účtovnej jednotky.**

(12) Účtovná jednotka, ktorá spĺňa podmienky pre mikro účtovnú jednotku, môže postupovať ako malá účtovná jednotka.

(13) Odseky 5 až 12 sa nevzťahujú na účtovnú jednotku, ktorá je uvedená v § 17a a 17b alebo je subjektom verejného záujmu.

(14) Na účely tohto zákona sa subjektom verejného záujmu rozumie účtovná jednotka, ktorá emitovala cenné papiere a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu ktoréhokoľvek členského štátu Európskej únie (ďalej len „člen-

ský štát“), banka, pobočka zahraničnej banky, Exportno-importná banka Slovenskej republiky, poisťovňa, pobočka zahraničnej poisťovne, zaisťovňa, pobočka zahraničnej zaisťovne, zdravotná poisťovňa, správcovská spoločnosť, pobočka zahraničnej správcovskej spoločnosti, dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť, Burza cenných papierov, Centrálny depozitár cenných papierov, obchodník s cennými papiermi, platobná inštitúcia, inštitúcia elektronických peňazí, subjekt kolektívneho investovania, dôchodkový fond, pobočka zahraničnej finančnej inštitúcie^{29db}) a účtovná jednotka uvedená v § 17a ods. 2.

(15) Na účely tohto zákona sa do čistého obratu zahŕňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Do čistého obratu sa zahŕňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.

Komentár k § 2

Zákon v § 2 ods. 1 ustanovuje, že účtovná jednotka účtuje v sústave podvojného alebo v sústave jednoduchého účtovníctva. Ktorá účtovná jednotka môže účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva a ktorá účtovná jednotka musí účtovať v sústave podvojného účtovníctva je ustanovené v § 9 zákona (viď komentár k tomu paragrafu).

1. Predmet účtovníctva (§ 2 ods. 2)

Predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o stave a pohybe majetku, o stave a pohybe záväzkov, o rozdiel majetku a záväzkov, o výnosoch, o nákladoch, o príjmoch, o výdavkoch a o výsledku hospodárenia účtovnej jednotky. Zákon tieto skutočnosti označuje ako **účtovné prípady**.

Súčasťou predmetu účtovníctva je aj účtovanie o **rozdiel majetku a záväzkov**. Je to všeobecný pojem, ktorý možno aplikovať pre všetky účtovné jednotky. Napr. pri účtovných jednotkách, ktoré sú podnikateľmi a účtujú v sústave podvojného účtovníctva, **rozdiel majetku a záväzkov predstavuje vlastné imanie** (vlastné zdroje krytia majetku), ktoré sa účtuje na účtoch účtovných skupín 41 až 43 (41 – Základné

imanie a kapitálové fondy, 42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia a 43 – Výsledok hospodárenia); v rozpočtových organizáciách sú to fondy (napr. majetkové fondy).

Najdôležitejším účtom z účtovej skupiny 41 je základné imanie. Základné imanie a jeho zmeny sa účtujú na účte **411 – Základné imanie**. Osobitne na analytických účtoch účtu 411 – Základné imanie sa vedie

- základné imanie vytvorené vkladmi,
- základné imanie vytvorené priamo alebo sprostredkované zo zisku,
- u družstiev základné imanie v členení na zapisované a nezapisované do obchodného registra,
- podľa jednotlivých spoločníkov a členov družstva, ktorí vložili vklad alebo im bol vklad zvýšený zo zisku.

V účtovníctve účtovnej jednotky sa účtujú tieto fondy:

- kapitálové fondy**, ktoré sú tvorené a dopĺňované z kapitálových peňažných a nepeňažných vkladov (z kapitálových fondov účet 413 – Ostatné kapitálové fondy),
- fondy tvorené zo zisku** účtovnej jednotky (účet 423 – Štatutárne fondy, 427 – Ostatné fondy),
- prevedené výsledky hospodárenia, ide o účty 428 – Nerozdelaný zisk minulých rokov a účet 429 – Neuhradená strata minulých rokov.

Na účte **431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní** sa účtuje rozdelenie účtovného zisku alebo usporiadanie účtovnej straty. Na ťarchu účtu 431 sa účtujú aj tantiémy a dividendy na výplatu podľa rozhodnutia účtovnej jednotky o rozdelení účtovného zisku, ak sa pre ne netvoría osobitné fondy zo zisku. Tento účet nemá ku dňu uzatvorenia účtovných kníh z dôvodu zostavenia účtovnej závierky zostatok. Ak do konca účtovného obdobia účtovná jednotka nerozhodla o jeho vysporiadaní, musí sa zostatok tohto účtu preúčtovať podľa charakteru na účet nerozdelaného zisku (účet 428) alebo na účet neuhradená strata (účet 429).

Predmetom účtovníctva (§ 2 ods. 3) je aj vykazovanie skutočností v účtovnej závierke, pričom predmetom vykazovania sú aj

iné aktíva a iné pasíva. **Iným aktívom** je časť aktív (majetku) účtovnej jednotky, ktoré nespĺňajú podmienky na ich zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktoré sa vykazujú v účtovnej závierke v poznámkach. **Iné pasívum** zákon definuje ako povinnosť (záväzok) účtovnej jednotky, ktorá nespĺňa podmienky na jej zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktorá sa vyказuje v účtovnej závierke v poznámkach.

? Príklad

Účtovná jednotka vedie s inou účtovnou jednotkou súdny spor a podľa toho, aký výsledok z tohto sporu očakáva, teda či očakáva prírastok peňažných prostriedkov alebo úbytok peňažných prostriedkov, potom v účtovnej závierke v poznámkach vykáže (uvedie) toto očakávanie buď ako iné aktívum (prírastok peňažných prostriedkov) alebo iné pasívum (úbytok peňažných prostriedkov). Alebo účtovná jednotka je spoluručiteľom úveru inej účtovnej jednotky. Počas účtovného obdobia zistí, že dlžník sa dostal do finančných problémov a nebude schopný svoj dlh splácať, takže je predpoklad, že účtovná jednotka bude musieť tento dlh (záväzok) splácať. Toto očakávanie potom vykáže ako iné pasívum v poznámkach v účtovnej závierke.

Definícia pojmov používaných v účtovníctve

Zákon v § 2 ods. 4 definuje niektoré pojmy používané v účtovníctve. Jednotlivé definície ekonomických pojmov v zákone o účtovníctve nadväzujú na medzinárodné štandardy finančného výkazníctva, ale nakoľko sa aj štandardy neustále vyvíjajú a menia, menia sa aj jednotlivé ekonomické pojmy v zákone o účtovníctve.

Definícia záväzku a aktív spĺňa tri základné kritériá a to, že sú výsledkom minulých udalostí, dajú sa spoľahlivo oceniť a je pravdepodobné, že povedú k zvýšeniu alebo zníženiu ekonomických úžitkov. Tieto tri kritériá platili aj pri **definícii majetku**, avšak novelou platnou od 26. 4. 2007 sa kritérium „pravdepodobnosti“ nahradilo kritériom „takmer isté“, to znamená, že majetkom sa rozumieju tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, dajú sa spoľahlivo oceniť a je **takmer isté**, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej

jednotky (pri majetku miera pravdepodobnosti je vyššia, takmer istá ako napr. pri účtovaní rezerv, kde sa suma stanovuje odhadom). **Pri definícii nákladov a výnosov** je dôležitá spoľahlivosť ocenenia.

Definície uvedené v zákone majú všeobecný charakter a to z toho dôvodu, že zákon o účtovníctve sa vzťahuje na široký okruh účtovných jednotiek, nielen na podnikateľov.

Podľa medzinárodných účtovných štandardov, **peňažným ekvivalentom** je krátkodobý, vysoko likvidný finančný majetok, ktorý je ľahko zameniteľný za známe sumy peňazí a u ktorého nie je riziko výraznej zmeny hodnoty v čase, napr. krátkodobé terminované vklady. **Peňažné tokysú** prílivy a odlivy peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov.

Budúci ekonomický úžitok podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva je definovaný ako možnosť prispieť priamo alebo nepriamo k toku peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov do podniku. Touto možnosťou môže byť tvorba výkonov, ktorá je súčasťou prevádzkových činností podniku (účtovnej jednotky). Môže tiež spočívať v prevoditeľnosti na peňažné prostriedky alebo peňažné ekvivalenty, alebo schopnosti redukovať tok peňazí, napríklad ak alternatívny výrobný proces znižuje náklady. Pod **ekonomickými úžitkami** sa teda rozumieju najmä príliv peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov do podniku a zníženie nákladov podniku.

Zmena v § 2 ods. 4 zákona o účtovníctve zákonom č. 130/20015 Z. z. sa s účinnosťou od 1. 1. 2016 doplnila definícia „podielovej účasti“.

„Podielovou účasťou sa rozumie aspoň 20 % podiel na základnom imaní v inej účtovnej jednotke, ktorý je držaný, aby tvoril trvalé prepojenie s touto inou účtovnou jednotkou na účel, aby toto prepojenie prispelo k činnosti účtovnej jednotky“.

V nadväznosti na transpozíciu (prenesenie) definícií vymedzených v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ sú zákonom ustanovené definície podielovej účasti na účely ocenenia cenných papierov a podielov metódou vlastného imania podľa § 27. Pre podielovú účasť smernica vyžaduje aspoň 20 % podiel na základnom imaní, ktorý zakladá trvalú

väzbu s účtovnou jednotkou. Účtovná jednotka má podiel s úmyslom trvalého prepojenia s účtovnou jednotkou, aby jej prinášal majetkový alebo iný prospech a tým prispel k činnosti účtovnej jednotky.

2. Mikro účtovná jednotka v roku 2014

Novelou zákona o účtovníctve zákonom č. 352/2013 Z. z. sa zafinovala tzv. mikro účtovná jednotka. Podľa tejto novely zákona za mikro účtovnú jednotku **sa mohla považovať** (účtovná jednotka sa mohla dobrovoľne rozhodnúť) obchodná spoločnosť, družstvo, fyzická osoba podnikateľ účtujúca v podvojnom účtovníctve, fyzická osoba dobrovoľne zapísaná v obchodnom registri [§ 27 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka] a pozemkové spoločenstvo s právnu subjektivitou (zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách),

- a) ak za účtovné obdobie v ktorom vznikla, rozhodla sa postupovať ako mikro účtovná jednotka, alebo
- b) ak ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie neprekročila dve z týchto podmienok:
 1. celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur, pričom celkovou sumou majetku sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení neupravenom o položky podľa § 26 ods. 3 (ocenenie „brutto“ bez korekcií),
 2. čistý obrat nepresiahol 700 000 eur, pričom čistým obratom sa na tento účel rozumejú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav,
 3. priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať, alebo
- c) dve z vyššie uvedených podmienok prekročila len v jednom účtovnom období, pričom v prvom z týchto dvoch účtovných období sa považovala za mikro účtovnú jednotku.

Dôvodom novelizácie zákona bolo zapracovanie smernice Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2012/6/EÚ zo 14. marca 2012, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady Európskej

únie 78/660/EHS. Cieľom prijatia zmien je najmä zníženie administratívnej záťaže účtovných jednotiek a zlepšenie podnikateľského prostredia v oblasti účtovníctva.

Podľa legislatívy platnej od 31. 12. 2014 všetky podnikateľské účtovné jednotky, ktoré účtovali v sústave podvojného účtovníctva, zostavovali účtovnú závierku v rovnakom rozsahu podľa Opatrenia MF SR č. 4455//2003-92 v znení neskorších predpisov (právny predpis pre zostavenie účtovnej závierky vrátane účtovných výkazov). Účtovné výkazy ustanovené v tomto opatrení boli záväzné pre všetky účtovné jednotky, to znamená, že aj malé a stredné podniky museli používať výkazy v celom rozsahu, aj keď nemali pre jednotlivé riadky náplň a tak výkazy odovzdávali vyplnené len v minimálnom rozsahu.

Hlavnou výhodou mikro účtovnej jednotky, označovanej aj ako malý podnikateľ, je zostavovanie „skrátenej“ účtovnej závierky (približne 8 stranová závierka) namiesto doterajšej „riadnej“ účtovnej závierky (niekoľko strán textovej časti vrátane tabuliek). Súvaha a výkaz ziskov a strát sa zostavuje v skrátenej forme, poznámky obsahujú len minimum údajov, ktoré požaduje legislatíva EÚ uvádzať. Číselné údaje v poznámkach sa nemusia zapracovať do tabuliek. Poznámky sa zostavujú len za bežné účtovné obdobie a sumy v poznámkach sa uvádzajú v celých eurách.

Keďže novela zákona vstúpila do platnosti 1. 1. 2014, účtovné jednotky sa mohli testovať už k tomuto dátumu, teda mohli sa rozhodnúť, že mikro účtovnou jednotkou sa stanú už od 1. 1. 2014. Ak existujúce účtovné jednotky sa testovali k 1. 1. 2014, pri testovaní posudzovali účtovné obdobie roka 2013 a 2012. Ak účtovná jednotka splnila podmienky v každom roku osobitne, mohla sa rozhodnúť, že v roku 2014 sa bude považovať za mikro účtovnú jednotku.

Keďže k tomuto ustanoveniu neboli prechodné ustanovenia, Ministerstvo financií SR, ako tvorca zákona o účtovníctve, pristúpilo k tomu, že účtovné jednotky sa ako mikro účtovná jednotka mohli testovať aj ku koncu roka 2014, pričom potom testovali rok 2014 a rok 2013. Ak za tieto dve účtovné obdobia (každé obdobie osobitne testované) splnili podmienky,

mohli sa stať mikro účtovnou jednotkou, a teda mohli za rok 2014 zostaviť účtovnú závierku ako mikro účtovná jednotka. V tomto prípade sa mikro účtovnou jednotkou mohla stať aj účtovná jednotka, ktorá vznikla v roku 2013.

Podľa § 2 ods. 5 zákona o účtovníctve v znení účinnom do 31. 12. 2014, účtovná jednotka, ktorá splnila podmienky pre mikro účtovnú jednotku a mikro účtovnou jednotkou sa aj stala, táto účtovná jednotka mala postupovať ako mikro účtovná jednotka aj naďalej, kým by spĺňala podmienky. Mikro účtovnou jednotkou nemohla byť účtovná jednotka zostavujúca účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného vykazovania (IFRS/EÚ).

3. Mikro účtovná jednotka v roku 2015 a triedenie účtovných jednotiek od 1. 1. 2015

Novelou zákona o účtovníctve zákonom č. 333/2014 Z. z. v znení účinnom od 1. 1. 2015 sa do zákona o účtovníctve **ustanovilo triedenie účtovných jednotiek**. Triedenie účtovných jednotiek sa vzťahuje na obchodné spoločnosti, družstvo, na fyzickú osobu účtujúcu v podvojnom účtovníctve a na pozemkové spoločenstvo. **Od 1. 1. 2015 sa tak tieto účtovné jednotky musia zatriediť (majú povinnosť, nie dobrovoľnosť).**

Neprehliadnite!

Skôr, ako pristúpime k samotnému triedeniu účtovných jednotiek, je potrebné upozorniť na prechodné ustanovenia novely zákona ustanovené v § 39k ods. 3 a 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého:

- účtovná jednotka, ktorá sa v roku 2014 považovala za mikro účtovnú jednotku, sa považuje za mikro účtovnú jednotku aj v roku 2015,
- účtovná jednotka, ktorá sa mohla stať mikro účtovnou jednotkou v roku 2014, ale sa rozhodla, že sa nebude považovať za mikro účtovnú jednotku, od 1. 1. 2015 sa považuje za malú účtovnú jednotku.

Z uvedeného vyplýva, že od 1. 1. 2015 sa musia testovať tie obchodné spoločnosti, družstvo, fyzická osoba účtujúca v podvojnom účtovníctve a pozemkové spoločenstvo, ktoré sa v roku 2014 nemohli stať mikro účtovnou jednot-

kou. Tieto sa museli k 1. 1. 2015 testovať a zatriediť buď ako mikro, malá alebo veľká účtovná jednotka.

3.1 Triedenie účtovných jednotiek od 1. 1. 2015

Od 1. 1. 2015 novela zákona o účtovníctve definuje tri typy účtovných jednotiek (zákon č. 333/2014 Z. z.):

- mikro účtovná jednotka,
- malá účtovná jednotka,
- veľká účtovná jednotka.

Zatriedenie do veľkostnej skupiny sa týka týchto účtovných jednotiek:

- **obchodná spoločnosť** (s.r.o., akciová spoločnosť, v.o.s. a komanditná spoločnosť),
- **družstvo,**
- **fyzická osoba – podnikateľ účtujúca v podvojnom účtovníctve** (ide o fyzické osoby – podnikateľov, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa zákona o dani z príjmov, ktoré dobrovoľne účtujú v sústave podvojného účtovníctva),
- **fyzická osoba podľa osobitného predpisu, ktorým je Obchodný zákonník – § 27 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka účtujúca v podvojnom účtovníctve:**
 - ide o fyzické osoby s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktoré sú podnikateľmi podľa Obchodného zákonníka a ktoré sa do **obchodného registra zapisujú na vlastnú žiadosť, alebo ak tak ustanovuje osobitný predpis**, ktorým je zákon č. 56/2012 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. Dopravcovia ako podnikajúce fyzické osoby (SZČO) sú povinní od 1. 3. 2012 zapísať sa do obchodného registra. Držiteľ oprávnenia na výkon povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy je podnikateľom, ktorý nepodniká na základe živnostenského oprávnenia, a teda nie je zapísaný v živnostenskom registri. Preto sa v záujme právnej istoty a prehľadnosti podnikateľov v tomto

segmente navrhol ich zápis do obchodného registra a to aj vtedy, keď je dopravca fyzickou osobou, pretože tá by inak nebola evidovaná nikde a pre verejnosť by bola utajená.

Táto povinnosť vyplýva z § 5 ods. 3 zákona o cestnej doprave:

(1) Ak ďalej nie je ustanovené inak, vykonávať povolenie prevádzkovateľa vnútroštátnej dopravy môže podnik na základe povolenia udeleného podľa tohto zákona a osobitného predpisu; povolenia sa udeľuje na desať rokov. Postup udeľovania, pozastavenia platnosti a odňatia povolenia ustanovuje osobitný predpis.

(2) Prevádzkovať medzinárodnú dopravu v členských štátoch môže prevádzkovateľ cestnej dopravy, ktorý má udelenú licenciu Spoločenstva podľa osobitných predpisov.

(3) **Prevádzkovateľ cestnej dopravy podľa odseku 1 alebo 2 sa zapisuje do obchodného registra s predmetom činnosti podľa obsahu povolenia alebo licencie Spoločenstva.**

• **pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou** (z. č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách).

Uvedené účtovné jednotky sa zatriedia do príslušnej skupiny účtovných jednotiek na základe veľkostných kritérií.

Do veľkostnej skupiny **mikro účtovnej jednotky** sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur,
- čistý obrat nepresiahol 700 000 eur,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať.

Do veľkostnej skupiny **malej účtovnej jednotky** sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- celková suma majetku presiahla sumu 350 000 eur, ale nepresiahla sumu 4 000 000 eur,
- čistý obrat presiahol sumu 700 000 eur, ale nepresiahol sumu 8 000 000 eur,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 10 a nepresiahol 50.

Do veľkostnej skupiny **veľkej účtovnej jednotky** sa zatriedi účtovná jednotka, ktorá spĺňa aspoň dve z týchto podmienok:

- celková suma majetku presiahla 4 000 000 eur,
- čistý obrat presiahol 8 000 000 eur,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 50.

Prehľad veľkostných podmienok pre mikro, malú a veľkú ÚJ k 1. 2015

	Mikro ÚJ (§ 2 ods. 6 ZoÚ)	Malá ÚJ (§ 2 ods. 7 ZoÚ)	Veľká ÚJ (§ 2 ods. 8 ZoÚ)
Suma majetku netto	Nepresiahla 350 000 €	Presiahla 350 tis. € ale nepresiahla 4 mil. €	Presiahla 4 mil. €
Čistý obrat	Nepresiahol 700 000 €	Presiahol 700 tis. € ale nepresiahol 8 mil. €	Presiahol 8 mil. €
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	Nepresiahol 10	Presiahol 10 ale Nepresiahol 50	Presiahol 50

ÚJ = účtovná jednotka, ZoÚ = zákon o účtovníctve

Celkovou sumou majetku sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení upravenom o položky podľa § 26 ods. 3 (oprávky, opravné položky), t.j. netto hodnota majetku (ide teda o aktíva z riadku 001 a zo stĺpca 2 Súvahy). Od 1. 1. 2015 pre triedenie do veľkostných skupín suma majetku „brutto“ sa nahrádza sumou majetku „netto“ (zákonom č. 333/2014 Z. z.).

Definícia čistého obratu na účely zákona o účtovníctve

Od 1. 1. 2015 sa novelou zákona o účtovníctve zákonom č. 333/2014 Z. z. novo zadefinoval aj pojem „čistý obrat“. Aj keď k podstatnej zmene v jeho definícii nedošlo, upresnila sa tak, aby bolo zrejmé, čo sa do čistého obratu zahŕňa a čo nie (v praxi sa tento pojem rôzne vysvetľo-

val, napr. že do čistého obratu sa zahrňajú celé výnosy z triedy 6, alebo výnosy z účtovej skupiny 60 a 64, alebo výnosy z účtovej skupiny 60, 64 a 66, atď.).

Do čistého obratu sa zahrňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav. Do čistého obratu sa zahrňajú aj iné výnosy po odpočítaní zliav tej účtovnej jednotky, ktorej predmetom činnosti je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb.

Napr. ak účtovná jednotka poskytuje služby, ktoré účtuje na účte 602 – Tržby z predaja služieb, do čistého obratu tejto účtovnej jednotky sa započíta len hodnota zaúčtovaná na tomto účte. Ak táto účtovná jednotka predá majetok, ktorý sa účtuje na účte 641 – Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, do čistého obratu sa táto hodnota nezapočíta.

Z uvedeného vyplýva, že podľa definície, čistým obratom je súčet výnosov účtovaných na účte 601 alebo 604 alebo 602, ak ide o účtovné jednotky, ktoré sa zaoberajú predajom výrobkov, tovaru alebo poskytovaním služieb. Ak ide o účtovnú jednotku, ktorá predáva výrobky a zároveň poskytuje aj služby, potom do čistého obratu pôjdu účty 601 a 602, alebo predáva tovar a poskytuje aj služby, o ktorých účtuje na účte 604 a 602, do čistého obratu tejto účtovnej jednotky pôjdu hodnoty z oboch účtov.

Ak pôjde napr. o účtovné jednotky, ktoré dosahujú výnosy v rámci poskytovania služieb v oblasti finančného prenájmu, ktoré sa účtujú výnosy v súlade s § 30a ods. 3 postupov účtovania na účte 662, tak **potom do čistého obratu u týchto účtovných jednotiek bude vstupovať hodnota zaúčtovaná na účte 662 – Úroky**. U stavebných firiem môže ísť o účty 606 – Výnosy zo zákazky alebo 607 – Výnosy z nehnuteľnosti na predaj, ak tieto účtovné jednotky svoju činnosť účtujú prostredníctvom týchto účtov, atď.

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov presiahol 30. Zákon o účtovníctve tento pojem nedefinuje, ale je to objektívny ukazovateľ vychádzajúci so štatistických metód a je používaný bežne v personálnej agende.

Zatriedenie novovzniknutej účtovnej jed-

notky v roku 2015

Účtovná jednotka, ktorá vznikla v roku 2015, sa zatriedila do veľkostnej skupiny na základe vlastného rozhodnutia a zostáva v tejto veľkostnej skupine aj v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období (teda aj v roku 2016).

? Príklad

Účtovná jednotka vznikla 15. 2. 2015. Do akej skupiny sa môže táto účtovná jednotka zatriediť?

Podľa novelizovaného znenia zákona o účtovníctve, účtovná jednotka ktorá vznikne po 1. 1. 2015 (novovzniknutá účtovná jednotka), sa na základe vlastného rozhodnutia zatriedi buď ako mikro účtovná jednotka, malá účtovná jednotka, alebo ako veľká účtovná jednotka. Avšak vzhľadom na to, že ide o novozaloženú spoločnosť, je predpoklad, že účtovná jednotka sa zatriedi ako mikro účtovná jednotka alebo ako malá účtovná jednotka.

Zatriedenie existujúcej účtovnej jednotky

Existujúca účtovná jednotka (účtovná jednotka, ktorá vznikla pred 1. 1. 2015) a ktorá sa v roku 2014 nemohla stať mikro účtovnou jednotkou, sa zatriedila do veľkostnej skupiny na základe splnenia podmienok testovaných osobitne za:

- účtovné obdobie, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (r. 2014) a
- za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie (r. 2013) ako mikro účtovná jednotka, malá účtovná jednotka alebo ako veľká účtovná jednotka.

Účtovná jednotka, ktorá spĺňa podmienky pre mikro účtovnú jednotku, môže sa zaradiť a postupovať ako malá účtovná jednotka.

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015 (§ 39k ods. 1 a 2)

- Existujúca účtovná jednotka, ktorá v roku 2014 nebola mikro účtovnou jednotkou (nemohla sa ňou stať), sa musela od 1. 1. 2015 zatriediť podľa veľkostných kritérií, pričom posudzovala splnenie podmienok k 31. decembru 2014 (samozrejme musela testovať aj rok predchádzajúci, teda rok 2013).
- Účtovná jednotka, ktorá má **účtovné obdobie hospodársky rok** a hospodársky

rok **začínal počas roka 2015**, posudzovala splnenie podmienok ku dňu, ku ktorému sa zostavovala účtovná závierka v priebehu roka 2015.

Triedenie sa netýka:

- účtovných jednotiek, ktoré sú uvedené v § 17a a 17b zákona o účtovníctve (ide o finančné inštitúcie, ktoré zostavujú účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov finančného výkazníctva IFRS/IAS a Národnú banku Slovenska),
- účtovných jednotiek, ktoré sú subjektom verejného záujmu.

Definícia subjektu verejného záujmu

Na účely zákona o účtovníctve subjektom verejného záujmu sa rozumie účtovná jednotka, ktorá emitovala cenné papiere a tie boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu ktoréhokoľvek členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát“), banka, pobočka zahraničnej banky, Exportno-importná banka Slovenskej republiky, poisťovňa, pobočka zahraničnej poisťovne, zaistovňa, pobočka zahraničnej zaistovne, zdravotná poisťovňa, správcovská spoločnosť, pobočka zahraničnej správcovskej spoločnosti, dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť, Burza cenných papierov, Centrálny depozitár cenných papierov, obchodník s cennými papiermi, platobná inštitúcia, inštitúcia elektronických peňazí, subjekt kolektívneho investovania, dôchodkový fond, pobočka zahraničnej finančnej inštitúcie a účtovná jednotka uvedená v § 17a ods. 2.

Zostavovanie účtovných závierok zatriedených účtovných jednotiek

- **Mikro účtovné jednotky účtovnú závierku budú zostavovať podľa:** Opatrenia MF

Prehľad zatriedenia ÚJ do veľkostných skupín v roku 2015

	2014	2015	Ustanovenia zákona o účtovníctve
ÚJ spĺňala k 1. 1. 2014 podmienky pre mikro ÚJ, ale rozhodla sa nepovažovať sa mikro ÚJ	nestala sa mikro ÚJ	musí byť malá ÚJ	§ 39k ods. 4
ÚJ spĺňala k 1. 1. 2014 podmienky pre mikro ÚJ, a aj sa rozhodla považovať za mikro ÚJ	stala sa mikro ÚJ	musí byť mikro ÚJ	§ 39k ods. 3
ÚJ nespĺňala k 1. 1. 2014 podmienky pre mikro ÚJ	nebola mikro ÚJ	zatriedil sa podľa podmienok (mikro, malá alebo veľká ÚJ)	§ 2 ods. 5 až 14, § 39k ods. 2

SR č. MF/15464/2013-74 v znení Opatrenia MF SR č. MF/18008/2014-74.

- **Malé účtovné jednotky účtovnú závierku budú zostavovať podľa:** Opatrenia MF SR č. MF/23378/2014-74 v znení Opatrenia MF SR č. MF/19927/2015-74.

Podľa tohto opatrenia pre zostavenie účtovnej závierky pre malé účtovné jednotky musia postupovať aj účtovné jednotky uvedené v § 1 ods. 1 písm. a) druhého bodu zákona, t.j. **zahranické osoby podnikajúce na území SR.**

- **Veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu** (pozn. nie všetky subjekty verejného záujmu) **účtovnú závierku musia zostavovať podľa:** Opatrenia MF SR č. MF/23377/2014-74 v znení Opatrenia MF SR č. MF/19926/2015-74.

Podľa tohto opatrenia pre veľké účtovné jednotky musia účtovnú závierku zostavovať aj **štátny podnik a subjekt verejného záujmu, ak nie je bankou, pobočkou zahraničnej banky, Exportno – importnou bankou Slovenskej republiky, poisťovňou, pobočkou zahraničnej poisťovne, zaistovňou, pobočkou zahraničnej zaistovne, zdravotnou poisťovňou, správcovskou spoločnosťou, pobočkou zahraničnej správcovskej spoločnosti, dôchodkovou správcovskou spoločnosťou, doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou, Burzou cenných papierov, Centrálnym depozitárom cenných papierov, obchodníkom s cennými papiermi, platobnou inštitúciou, inštitúciou elektronických peňazí, subjektom kolektívneho investovania, dôchodkovým fondom, pobočkou zahraničnej finančnej inštitúcie, účtovnou jednotkou uvedenou v § 17a ods. 2 zákona, rozpočtovou organizáciou a príspevkovou organizáciou.**

ÚJ nespĺňala k 1. 1. 2014 podmienky pre mikro ÚJ a má účtovné obdobie hospodársky rok	nie je mikro ÚJ	ÚJ sa zatriedi podľa podmienok k poslednému dňu účtovného obdobia, ktoré končí počas r. 2015	§ 2 ods. 11
ÚJ vznikla v roku 2015	xxx	Zatriedi sa podľa vlastného rozhodnutia ako mikro, malá alebo veľká ÚJ	§ 2 ods. 11

ÚJ = účtovná jednotka

1

Poznámka

§ 27ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka

(1) Obchodný register je verejný zoznam zákonom ustanovených údajov (ďalej len „zapísané údaje“), ktorého súčasťou je zbierka zákonom ustanovených listín (ďalej len „zbierka listín“).

(2) Do obchodného registra sa zapisujú

- obchodné spoločnosti, družstvá, iné právnické osoby, o ktorých to ustanoví osobitný zákon, právnické osoby založené podľa práva Európskej únie, podniky a organizačné zložky podnikov zahraničných osôb,
- odšepné závody a iné organizačné zložky podnikov, ak tak ustanoví osobitný zákon,
- fyzické osoby s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktoré sú podnikateľmi podľa tohto zákona a ktoré sa do obchodného registra zapisujú na vlastnú žiadosť, alebo ak tak ustanoví osobitný zákon (ďalej len „zapísaná osoba“).

Zmena v § 2 ods. 10 zákona o účtovníctve na základe zákona č. 130/2015 Z. z. s účinnosťou od 1. 7. 2015 – účtovná jednotka, ktorá sa nevie zatriediť, postupuje ako malá; účtovná jednotka počas konkurzu alebo likvidácie nemení svoje zatriedenie

Účtovná jednotka, ktorá nespĺňa podmienky zatriedenia do veľkostných skupín, sa zatriedi ako malá účtovná jednotka. Účtovná jednotka nemení svoje zatriedenie do veľkostnej skupiny po vstupe do likvidácie alebo po vyhlásení konkurzu.

V § 2 v odseku 10 sa ustanovilo začlenenie do veľkostných skupín tých účtovných jednotiek, u ktorých sa nedá identifikovať splnenie veľkostných podmienok podľa § 2 ods. 5 až 8 zákona. Zákon doplnením priamo určuje postup

účtovnej jednotky pri začlení sa do veľkostnej skupiny, ktorý podľa ustanovení do novely zákona vyplýval len nepriamo. Účtovná jednotka, ktorá priamo nespĺňa podmienky zatriedenia sa do veľkostnej skupiny, zatriedi sa ako malá účtovná jednotka. V nadväznosti na trvanie likvidácie alebo konkurzu sa ustanovuje, že účtovná jednotka počas týchto období sa začlení do veľkostnej skupiny, v ktorej bola pred vstupom do likvidácie alebo konkurzu.

Zmena v § 2 ods. 10 zákona o účtovníctve na základe zákona č. 423/2015 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2016 – testovanie k prvému dňu účtovného obdobia

Uvedenou novelou zákona sa ustanovila povinnosť vykonať triedenie k prvému dňu účtovného obdobia, pričom sa posudzuje splnenie podmienok za dve po sebe bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia, napr. ak sa testovanie vykoná k 1.1.2018, posudzuje sa splnenie podmienok za rok 2017 a za rok 2016.

Zmena v § 2 ods. 11 zákona o účtovníctve na základe zákona č. 275/2017 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2018 – postup pri zatriedení v nástupníckej účtovnej jednotke

Uvedenou novelou zákona sa ustanovil postup nástupníckej účtovnej jednotky pri zatriedení do veľkostných skupín účtovných jednotiek. V prípade zlúčenia alebo rozdelenia zlúčením nástupnícka účtovná jednotka pri zostavení otvárajacej súvahy k rozhodnému dňu prehodnotí veľkostné kritériá a zohľadňuje prevzatú hodnotu majetku a počet zamestnancov zanikajúcej účtovnej jednotky. Na základe daného posúdenia vykoná potrebné účtovné operácie, aby mohla správne zostaviť individuálnu účtovnú závierku pre danú veľkostnú skupinu. Týmto sa upravuje všeobecný prístup začlenenia do veľkostnej skupiny minimálne na dve po sebe idúce účtovné obdobia a z dôvodu prevzatia ma-